

Dotace na sociální služby

REZIDENČNÍ PÉČE

ještě jednou

V prvním čísle našeho časopisu jsme v letošním čísle věnovali pozornost rozboru výsledků dotačního řízení podle zákona o sociálních službách¹. Poznatky, které zde byly uvedeny, nevyzněly příliš příznivě. Vraťme se ještě jednou k této problematice, tentokrát ve formě několika grafických znázornění. Jejich cílem je především ukázat, zda existují rozdíly mezi výší dotace na jednotlivé typy služeb podle jednotlivých krajů. Za tímto účelem byly zpracovány – především s ohledem na zaměření časopisu – 3 grafy:

Graf č. 1 charakterizuje výši dotace připadající na 1 lůžko v domovech pro seniory a v domovech pro osoby se zdravotním postižením (vč. domovů se zvláštním režimem), **graf č. 2** charakterizuje výše dotace na sociální služby v přepočtu na 1 obyvatele v jednotlivých krajích (měsíčně v Kč), **graf č. 3** ilustruje, jak velká dotace byla ze státního rozpočtu vynaložena na jednotlivé sociální služby.

Přestože ve vybavenosti jednotlivých regionů sociálními službami existují určité rozdíly², poznatky, které vyplývají z grafických vyjádření, ukazují, že v rámci dotačního řízení došlo k porušení základních principů dotačního řízení tak, jak byly definovány v r. 2000³. Jedná se především o

- princip rovných podmínek pro všechny poskytovatele veřejných služeb,
- princip rovných podmínek pro všechny příjemce veřejných služeb,
- princip efektivního vynakládání veřejných prostředků,
- princip transparentního systému financování,
- princip stabilního systému financování.

Již z předchozího článku v č. 1 *Rezidenční péče* vyplynulo, že v rámci dotačního řízení nebyly ve stejné míře uspokojeny požadavky všech poskytovatelů v závislosti na typu poskytovatele služby (v největším rozsahu byly pokryty požadavky příspěvkových organizací, které byly zřizovány jednotlivými kraji – z více než 82 %, v nejmenším rozsahu byly pokryty požadavky obchodních společností – pouze z 2,7 %, požadavky příspěvkových organizací, zřizovaných obcemi a organizací zřizovaných obecně prospěšnými společnostmi a občanskými sdruženími byly pokryty z necelých 50 %, požadavky organizací zřizovaných církevními právníckými osobami byly pokryty z necelých 60 %), tzn. že byl narušen princip rovných podmínek pro všechny poskytovatele veřejných služeb.

Z podrobného rozboru výše dotací poskytnutých na rezidenční služby v jednotlivých krajích vyplývá, že mezi jednotlivými kraji existují diametrální rozdíly:

- zatímco v Jihomoravském kraji byla na 1 místo v domo-

vě důchodců poskytnuta dotace ve výši 3 588 Kč měsíčně, v Libereckém kraji byla její výše více než 2,8 x vyšší a činila 10 131 Kč,

- zatímco v Plzeňském kraji byla na jedno místo v stavech sociální péče poskytnuta dotace ve výši 6 280 Kč měsíčně, v Pardubickém kraji byla její výše více než 2,2 x vyšší a činila 14 097 Kč⁴.

Tyto rozdíly ukazují, že v rámci dotačního řízení byl porušen i princip rovných podmínek pro všechny příjemce sociálních služeb, neboť existující rozdíly ve výši poskytnuté dotace mezi jednotlivými kraji se zcela jistě projeví – i díky přechodu na smluvní princip při poskytování sociálních služeb – v rozdílné výši úhrady uživatele služby při čerpání srovnatelného typu služby.

Tyto rozdíly navíc potvrzují poznatky, které vyplynuly z ankety o dotačním řízení⁵, o tom, že dotační řízení nebylo dostatečně transparentní.

Orientačně byly rovněž porovnány údaje o celkovém objemu finančních prostředků vynaložených na dotace na všechny typy sociálních služeb v přepočtu na jednoho obyvatele v jednotlivých krajích. Přestože i zde se projevují výrazné regionální rozdíly ve vybavenosti, které v oblasti služeb sociální prevence nelze ani kvantifikovat, neboť stávající statistika většinu těchto služeb vůbec nesleduje, jsou i zde rozdíly mezi jednotlivými kraji velmi výrazné:

- zatímco nejnižší objem dotací v přepočtu na 1 obyvatele regionu byl poskytnut v hlavním městě Praze (necelých 36 Kč na obyvatele ročně), ve Zlínském kraji to bylo více než 2x tolik (necelých 75 Kč na obyvatele měsíčně).

Svou roli v tomto porovnání sice hraje věková struktura obyvatelstva v jednotlivých krajích, nicméně tyto poznatky, které byly v rámci dotačního řízení získány implikují řadu otázek:

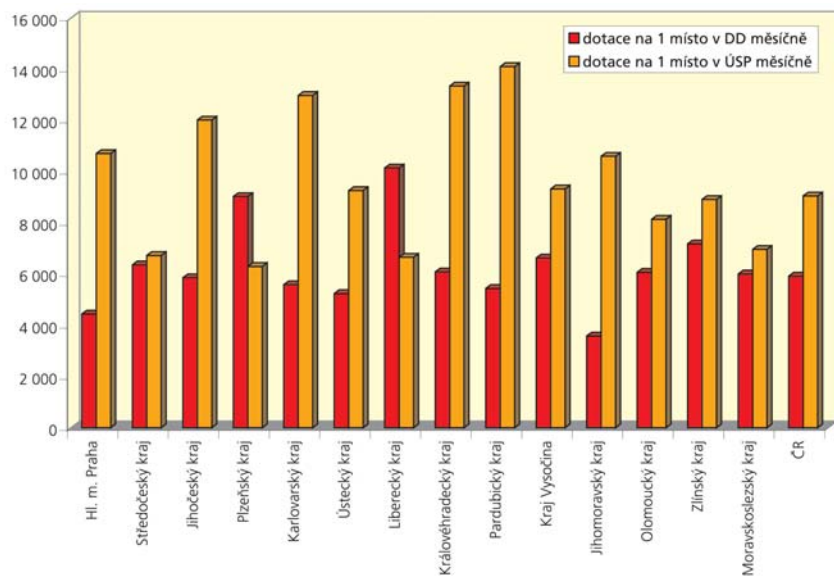
1. Jaká by měla být role jednotlivých subjektů při poskytování sociálních služeb? Co by měl dělat stát, jaké kompetence by měl mít kraj, jaké obec, jaké by mělo být postavení nestátních neziskových organizací a dalších poskytovatelů sociálních služeb?
2. Má uživatel sociálních služeb zabezpečen rovný přístup ke všem sociálním službám na celém území státu? Nejsou v důsledku poznatků získaných z analýz výsledků dotačního řízení uživatelé některých sociálních služeb (resp. potencionální uživatelé) v některých regionech ohroženi sociálním vyloučením?

Domnívám se, proto, že by se na stránkách tohoto časopisu mohla rozběhnout diskuse na toto téma.

Doc. Ing. Ladislav Průša, CSc.

Graf č. 1

Výše dotace připadající na 1 lůžko v domovech pro seniory a v domovech pro osoby se zdravotním postižením (vč. domovů se zvláštním režimem)

¹ viz: L. Průša – Zamyšlení nad dosavadními výsledky dotačního řízení v oblasti poskytování sociálních služeb, *Rezidenční péče* č. 1/2007, ISSN 1801-8718

² viz: L. Průša – *Ekonomie sociálních služeb*, Praha: ASPI Publishing 2007, ISBN 978-80-7357-255-6

³ viz: L. Průša, O. Mátl – *Nad pojetím dotační politiky MPSV*, *Sociální politika* č. 9/1999, ISSN 0049-0962

⁴ v zájmu objektivit tohoto porovnání je nutno konstatovat, že výši dotace v ústavech sociální péče může být částečně ovlivněna jejich rozdílnou strukturou těchto zařízení v jednotlivých krajích

⁵ viz: V. Hanzl – *Anketa o dotačním řízení*, *Rezidenční péče* č. 1/2007, ISSN 1801-8718

Tuto přílohu Vám přinesl

HARTMANN

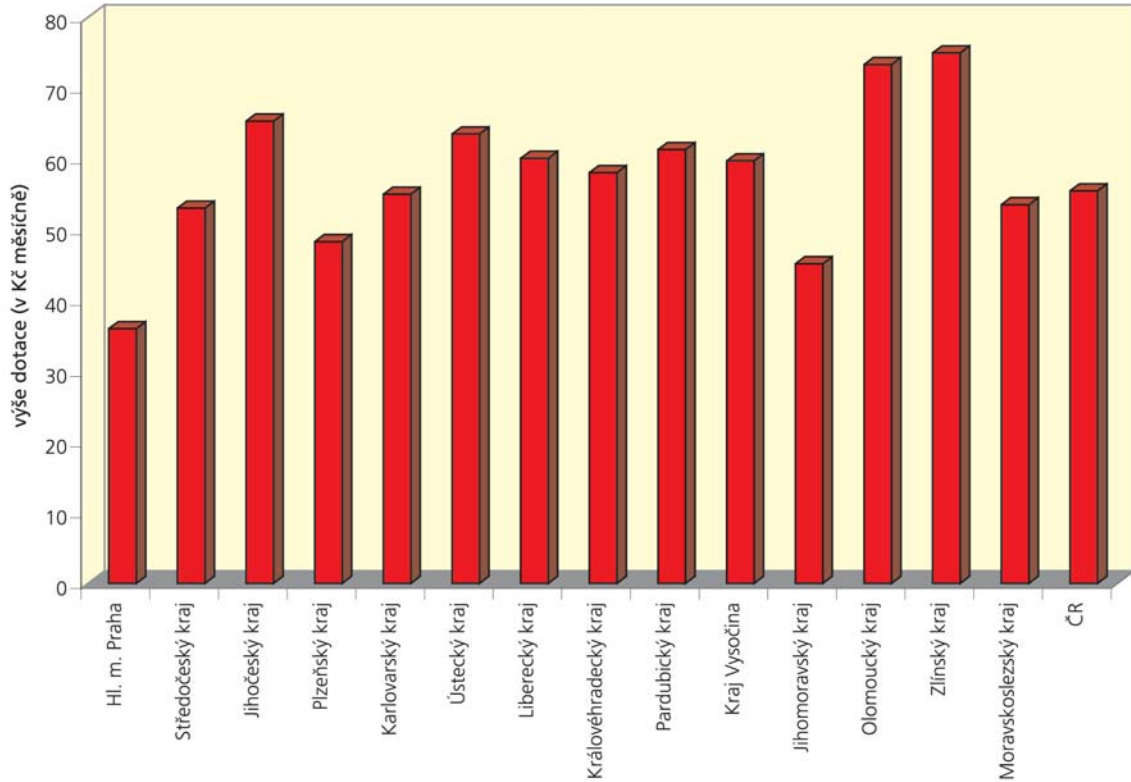
Dotace poskytovatelům sociálních služeb poskytnuté v roce 2007 podle § 101 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

stav k 15. 8. 2007

DRUH SLUŽBY	Hlavní město Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Kraj Vysočina	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Zlínský kraj	Moravskoslezský kraj	ČR
azylové domy - § 57	19 257 000	5 710 000	6 964 000	4 056 800	3 181 000	6 420 000	4 440 000	4 685 000	3 186 000	5 263 000	10 495 000	8 399 000	10 326 000	14 415 000	106 797 800
centra denních služeb - § 45	8 163 000	3 410 000	6 331 000	1 626 800	0	4 904 000	15 766 000	919 000	2 407 000	3 932 000	4 063 000	8 433 000	4 137 000	3 430 000	67 521 800
denní stacionáře - § 46	26 268 000	21 689 500	12 326 000	5 733 200	6 765 000	6 512 000	6 150 000	8 242 000	5 082 000	12 412 000	22 328 000	22 680 000	12 001 000	27 530 000	195 718 700
domovy pro osoby se zdravotním postižením - § 48	70 267 000	179 319 000	100 615 000	103 127 300	82 322 000	243 742 000	63 942 000	105 736 000	130 164 000	91 591 000	144 922 000	148 041 000	133 406 000	206 072 000	1 803 266 300
domovy pro seniory - § 49	135 946 000	352 669 000	203 610 000	129 921 100	48 366 000	263 592 000	151 847 900	173 220 000	133 490 000	177 735 000	176 175 000	202 369 000	237 138 000	398 676 000	2 784 755 000
domovy se zvláštním režimem - § 50	42 288 000	13 264 000	40 019 000	31 388 600	25 063 000	32 586 000	3 881 000	30 774 000	36 461 000	21 056 000	135 022 000	21 236 000	38 644 000	19 450 000	491 132 600
domy na půl cesty - § 58	1 768 000	1 530 000	0	344 450	2 991 000	1 440 000	0	1 600 000	2 807 000	575 000	1 109 000	800 000	268 000	1 970 000	17 202 450
chráněné bydlení - § 51	22 667 000	14 109 000	20 089 500	802 400	1 709 000	3 020 000	8 140 000	10 536 000	1 917 000	274 800	7 719 000	18 308 000	5 617 000	7 210 000	122 118 700
kontaktní centra - § 59	2 591 000	2 850 000	1 362 000	189 000	281 000	1 884 000	1 000 000	910 000	429 000	1 774 000	4 520 000	3 117 000	1 547 000	1 710 000	24 164 000
krizová pomoc - § 60	5 993 000	880 000	1 712 000	790 600	1 406 000	2 366 000	100 000	0	1 423 000	0	2 249 000	3 882 000	230 000	3 050 000	24 081 600
nízkoprahová denní centra - § 61	8 011 000	350 000	1 386 000	0	846 000	1 320 000	100 000	200 000	65 000	0	1 057 000	100 000	1 001 000	390 000	14 826 000
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež - § 62	5 596 000	1 450 000	2 747 000	2 195 100	2 241 000	3 980 000	684 000	5 960 000	4 554 000	7 156 000	5 883 000	4 630 000	5 642 000	15 735 000	68 453 100
noclehárny - § 63	6 585 000	300 000	472 000	1 061 500	1 400 000	820 000	450 000	900 000	871 000	0	2 263 000	2 795 000	108 000	9 250 000	27 275 500
odlehčovací služby - § 44	18 082 000	2 600 000	3 723 000	3 020 400	0	3 350 000	0	860 000	3 761 000	301 000	9 482 000	1 203 000	1 880 000	1 070 000	49 332 400
osobní asistence - § 39	22 875 000	4 409 000	3 354 000	2 443 100	850 000	3 148 000	11 367 000	2 950 000	8 073 000	3 624 000	5 004 000	5 515 500	4 891 000	10 270 000	88 773 600
pečovatelská služba - § 40	10 294 000	59 151 000	35 117 000	10 592 250	3 195 000	6 045 000	5 854 000	11 175 000	9 365 000	10 661 600	35 339 500	51 190 500	41 223 000	9 080 000	298 282 850
podpora samostatného bydlení - § 43	2 504 000	100 000	43 000	0	0	50 000	0	0	32 000	0	458 000	0	0	980 000	4 167 000
průvodcovské a předčitatelské služby - § 42	357 000	100 000	623 000	265 800	181 000	200 000	0	120 000	71 000	0	449 000	207 000	141 000	0	2 714 800
raná péče - § 54	3 529 000	2 860 000	2 412 200	945 000	325 000	2 140 000	2 000 000	1 780 000	1 729 000	1 647 000	2 367 000	1 370 000	1 872 000	2 439 000	27 415 200
služby následné péče - § 64	2 441 000	120 000	2 124 000	108 000	0	700 000	466 000	240 000	895 000	1 251 000	296 000	0	0	1 050 000	9 691 000
sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením - § 66	17 569 000	1 910 000	1 865 000	1 532 600	1 224 000	2 850 000	360 000	957 000	1 452 000	983 000	3 139 000	5 400 000	356 000	5 960 000	45 557 600
sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče - § 52	5 324 000	7 592 000	4 343 000	7 866 000	4 676 000	4 548 000	1 089 000	1 762 000	7 298 000	9 594 000	3 755 000	24 514 000	8 071 000	8 476 000	98 908 000
sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi - § 65	7 090 000	3 050 000	1 999 000	391 500	133 000	2 829 000	200 000	2 986 000	1 128 000	477 000	3 550 000	3 732 000	885 000	10 085 000	38 535 500
sociálně terapeutické dílny - § 67	14 098 000	7 340 000	1 502 100	762 200	0	2 000 000	1 472 000	0	5 399 000	570 000	2 430 000	1 500 000	4 576 000	6 370 000	48 019 300
sociální poradenství - § 37	11 436 000	22 460 000	11 195 000	6 192 100	5 611 310	12 312 000	10 297 000	8 575 000	6 782 000	10 507 600	11 624 000	12 825 000	8 654 000	19 941 000	158 412 010
sociální rehabilitace - § 70	30 202 000	8 167 000	5 976 000	1 501 100	901 000	7 190 000	488 000	1 300 000	1 909 000	1 381 000	7 524 000	2 680 000	460 000	8 590 000	78 269 100
telefonická krizová pomoc - § 55	0	1 543 000	145 000	0	1 274 000	627 000	1 600 000	0	113 000	0	1 446 000	1 068 000	464 000	880 000	9 160 000
terapeutické komunity - § 68	1 241 000	3 500 000	240 000	0	0	0	0	0	0	0	0	200 000	0	880 000	6 061 000
terénní programy - § 69	2 776 000	2 219 000	1 861 000	1 819 300	1 612 000	3 395 000	2 200 000	920 000	1 144 000	0	3 289 000	1 994 000	733 000	1 170 000	25 132 300
tísňová péče - § 41	1 878 000	1 050 000	1 104 000	54 000	0	90 000	0	450 000	0	1 010 000	0	0	0	1 450 000	7 086 000
tlumočnické služby - § 56	425 000	0	0	88 000	0	268 000	0	50 000	0	351 600	436 000	150 000	154 000	0	1 922 600
týdenní stacionáře - § 47	5 485 000	21 969 000	18 534 000	2 412 900	4 394 000	2 874 000	16 500 000	4 958 000	1 468 000	2 389 000	5 207 000	4 677 000	6 119 000	4 510 000	101 496 900
	513 006 000	747 670 500	493 793 800	321 231 100	200 947 310	627 202 000	310 393 900	382 765 000	373 475 000	366 516 600	613 600 500	563 016 000	530 544 000	802 089 000	6 846 250 710

Graf č. 2

Výše dotace na sociální služby v přepočtu na 1 obyvatele (měsíčně v Kč)

Graf č. 3

Výše poskytnuté dotace na jednotlivé typy sociálních služeb

